

V Praze 25. dubna 2023

Výtisk č.:

S t a n o v i s k o

předsedy Legislativní rady vlády

**k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku,
ve znění pozdějších předpisů**

I.

K celkovému zaměření návrhu

Cílem předkládaného návrhu zákona je umožnit po předchozím souhlasu vlády zvýšení kmenového jmění státního podniku z majetku státu, se kterým je příslušný hospodařit ten, kdo vykonává funkci zakladatele podle § 3 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

Státní podniky jsou právnické osoby založené státem, které za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu hospodaří se státním majetkem. Působí při zajišťování řady klíčových funkcí státu, ať již v oblasti obrany a bezpečnosti či komunikací a eGovernmentu. S ohledem na současnou složitou hospodářskou i bezpečnostní situaci je proto žádoucí, aby stát měl k dispozici dostatečnou paletu nástrojů k případnému kapitálovému posílení státních podniků. Navrhovaná právní úprava je ve vztahu ke státním podnikům ekvivalentem obecné úpravy zvýšení základního kapitálu z vnějších zdrojů. Potřeba mít možnost zvýšit kmenové jmění vyplynula i z aktuálních analýz řešení tíživé ekonomické situace státního podniku Česká pošta.

Možnost ministerstva, které jménem státu vykonává funkci zakladatele, přistoupit v konkrétním případě ke zvýšení kmenového jmění státního podniku bude podle předkládané podoby návrhu podmíněna naplněním některého ze zákonem stanovených důvodů a také předchozím souhlasem vlády.

II.

Vztah k právu EU

Problematika obsažená v předmětném návrhu zákona je na úrovni práva Evropské unie upravena směrnicí Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků, která se zabývá finančními vztahy státního podniku se státem, kterými se, mimo jiné, podle jejího čl. 3 písm. b) rozumí poskytování kapitálu veřejným podnikům.

Na postup, který bude na základě nové právní úpravy umožněn, se budou vztahovat pravidla týkající se poskytování veřejné podpory podle čl. 107 a následujících Smlouvy o fungování Evropské unie a navazujících předpisů.

Obecně je nutno konstatovat, že zvýšení kmenového jmění státního podniku ze státních prostředků má dopady do oblasti hospodářské soutěže upravené právem EU, konkrétně zejména do oblasti veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Státní podnik (podle návrhu má jít zejména o Českou poštu) je bezpochyby podnikem působícím na trhu ve smyslu práva EU. Realizace zvýšení kmenového jmění v konkrétním případě musí vyhovět pravidlům pro poskytování veřejné podpory tak, aby nedošlo ze strany státu k poskytnutí takové veřejné podpory protiprávně. Při volbě režimu podpory bude záležet na konkrétním způsobu výpočtu a realizace opatření spočívajícího ve zvýšení kmenového jmění. Pokud by však takové opatření nevyhovělo žádné z výjimek z notifikační povinnosti stanovených právem EU, bude nutno opatření ihned po jeho případném schválení vládou notifikovat Evropské komisi řádným postupem podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie a vyčkat s realizací zvýšení kmenového jmění na její souhlas.

Předloženým návrhem zákona není do právního řádu České republiky přímo implementováno právo EU a návrh není v rozporu s právem EU.

III.

Způsob projednání návrhu

Návrh zákona byl z důvodu časové naléhavosti na základě výjimky udělené

předsedou Legislativní rady vlády projednán ve zkráceném a zúženém připomínkovém řízení, jehož výsledky jsou uvedeny v předkládací zprávě a v části VI. předloženého materiálu. Návrh zákona je podle předkladatele vládě předkládán bez rozporů.

Návrh zákona nebyl z důvodů značné časové naléhavosti projednán komisemi Legislativní rady vlády.

Předseda Legislativní rady vlády rozhodl vzhledem k tomu, že návrh zákona neobsahuje zásadní legislativní problémy či jiné nedostatky a přijetí právní úpravy v něm obsažené je časově velmi naléhavé, a v souladu s čl. 4 odst. 3 písm. a) až c) a s přihlédnutím k čl. 4 odst. 4 Statutu Legislativní rady vlády, že tento návrh zákona nebude projednán Legislativní radou vlády a že k němu bude vypracováno stanovisko předsedy Legislativní rady vlády.

Předkladatel navrhuje vládě, aby podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, navrhla Poslanecké sněmovně vyslovit s předloženým návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

IV.

Návrh změn

Předseda Legislativní rady vlády nemá k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, připomínky.

Sdělení pro vládu

Jak je uvedeno v části II. tohoto stanoviska, budou se na navrhovanou právní úpravu vztahovat pravidla týkající se poskytování veřejné podpory podle čl. 107 a následujících Smlouvy o fungování Evropské unie a navazujících předpisů. V této souvislosti je nezbytné konstatovat, že text nově doplňovaný do ustanovení § 2 odst. 4 zákona o státním podniku je pouze procesním pravidlem, a navíc je natolik obecně formulován, že sám o sobě ještě nezakládá povinnost České republiky informovat o jeho obsahu Evropskou komisi podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie. Citovaný článek se totiž zaměřuje až na praktické poskytnutí nebo úpravu zmíněné podpory, nikoliv na samotný fakt existence ustanovení právního předpisu, na jehož základě by taková podpora mohla být poskytnuta.

Lze se nicméně oprávněně domnívat, že případné zvýšení kmenového jmění

konkrétního státního podniku bude nutno notifikovat podle výše zmíněného čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, a to bezprostředně poté, kdy vláda takovýto postup schválí, a zároveň ještě v dostatečném předstihu před jeho realizací. Navýšení kmenového jmění státního podniku totiž bude možné až po vydání souhlasného stanoviska Evropské komise. Informace o tomto postupu byla v rámci připomínkového řízení doplněna i do důvodové zprávy k návrhu zákona.

V.

Závěr

Předseda Legislativní rady vlády doporučuje vládě s chválit návrh zákona, kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, a přijmout k němu usnesení vlády a v něm stanovit:

„V l á d a

I. s ch v a l u j e návrh zákona, kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů;

II. u k l á d á 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení;

III. n a v r h u j e Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, aby s vládním návrhem zákona podle bodů I a II tohoto usnesení vyslovila souhlas již v prvním čtení;

IV. p o v ě ř u j e

1. předsedu vlády, aby předložil vládní návrh zákona podle bodů I a II tohoto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání s návrhem podle bodu III tohoto usnesení,

2. 1. místopředsedu vlády a ministra vnitra, aby odůvodnil vládní návrh zákona podle bodů I a II tohoto usnesení v Parlamentu České republiky;

V. z m o c ň u j e předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti 1. místopředsedy vlády a ministra vnitra pověřil plněním úkolu podle bodu IV/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.“.

JUDr. MgA. Michal Šalomoun, Ph.D.
ministr pro legislativu
a předseda Legislativní rady vlády